

**Ephemerides Sacrarum Disciplinarum
Theologicae Facultatis in Universitate Vytauti Magni**

S O T E R

Religijos mokslo žurnalas

16(44)

Eina nuo 1924 metų

**KAUNAS
VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETO LEIDYKLA
2005**

UDK 282

So 118

Redakcinė kolegija / Editors boards

Pirmininkas/Leader:

prel. doc. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas (VDU, teologija)

Pirmininko pavaduotojas/Deputy leader:

prof. habil. dr. Alfonsas Motuzas (VDU, etnologija)

Nariai/Members:

vysk. doc. dr. Jonas Boruta SJ (VU, fizika)

prel. prof. habil. dr. Henryk Misztal (Liublino katalikiškasis universitetas, bažnytinė teisė)

prel. prof. habil. dr. Jerzy Bagrowicz (Torūnės M. Koperniko universitetas, teologija)

kan. prof. habil. dr. Wojciech Kalinowski (Varmijos Mozūrų universitetas, teologija)

kun. prof. habil. dr. Stanisław Celestyn Napiorkowski OFM Conv. (Liublino katalikiškasis universitetas, teologija)

mons. prof. habil. dr. Petras Puzaras (VDU, teologija)

kun. prof. dr. Kęstutis Trimakas (JAV, psichologija)

kan. prof. dr. Kęstutis Žemaitis (VDU, teologija)

kun. prof. dr. Andrius Narbekovas (VDU, teologija)

kun. prof. dr. Kazimieras Meilius (MRU, bažnytinė teisė)

prof. habil. dr. Stasys Vaitekūnas (KU, socialinė geografija)

prof. habil. dr. Egidijus Aleksandravičius (VDU, istorija)

prof. habil. dr. Romualdas Apanavičius (VDU, etnologija)

kun. doc. dr. Arvydas Ramonas (VU, teologija)

kun. dr. Vytautas Brilius MIC (VDU, bažnytinė teisė)

doc. dr. Lina Šulcienė (KTU, filosofija)

doc. dr. Albertas Ruzė (VU, filologija)

kun. dr. Hans Friedrich Fischer (Vilniaus šv. Juozapo kunigų seminarija, teologija)

dr. Vida Vainilavičiūtė (VDU, edukologija)

Patarėjai/Advisers:

kun. teol. lic. Robertas Šalaševičius (Vilniaus šventojo Juozapo kunigų seminarija)

kun. teol. lic. Aurelijus Žukauskas (Kauno kunigų seminarija)

kun. teol. lic. Antanas Lapė (Telšių kunigų seminarija)

Mokslinis žurnalas buvo leidžiamas Vytauto Didžiojo universiteto Teologijos-filosofijos fakultete nuo 1924 m. ir atkurtas 1999 m. Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete.

Per metus išleidžiami 2-3 numeriai. Straipsniai spausdinami lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, italų, lenkų ir rusų kalbomis.

Žurnalą kuruoja Katalikų teologijos fakulteto Vytauto Didžiojo universitete Didysis Kancleris – arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ.

Scientific Magazine had been published since 1924 by Vytautas Magnus University Faculty of Theology-Philosophy and renewed in 1999 at the Faculty of Catholic Theology at Vytautas Magnus University.

2-3 annual volumes are published in Lithuanian, English, German, French, Italian, Polish and Russian languages.

The magazine is supervised by the Chancellor of the Faculty of Catholic Theology at Vytautas Magnus University, the Archbishop Metropolitan Sigitas Tamkevičius SJ.

Redakcijos adresas/Address:

Gimnazijos g. 7, LT-44260 Kaunas, Lietuva,
tel. (370-37) 20 54 89, fax. (370-37) 32 34 77,
el. paštas: KTF@fc.vdu.lt

Puslapis internete/Internet address:

<http://www.vdu.lt/Leidiniai/SOTER>

Turiny – Contents – Inhalt

PRATARMĖ	5
FOREWORD	5
VORWORT	5
<i>Henryk Misztal</i> . LIMITI DELLA VENERAZIONE PRIVATA DEI MORTI SERVI DI DIO ... 7 (Mirusių Dievo tarnų privataus gerbimo ribos)	15
<i>Žydrūnas Kulpys</i> . ABORTION: SIN OR CRIME?	17
(Abortas: nuodėmė ar nusikaltimas?)	24
<i>Robertas Rumšas</i> . BAŽNYČIOS IR VALSTYBĖS SANTYKIAI EUROPOS SAJUNGOJE .. 25 (Relations between the Church and the State in the European Union)	32
<i>Petras Smilgys</i> . VYSKUPŲ KONFERENCIJOS 1983 M. KANONŲ TEISĖS KODEKSE (I)	33
(Episcopal Conferences in the Code of Canon Law (I)	44
<i>Kęstutis Kėvalas</i> . LAISVOSIOS RINKOS TEMA POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II ENCIKLIKOJE „CENTESIMUS ANNUS“	45
(The theme of a free market economy in the encyclical <i>Centesimus annus</i> by John Paul II)	59
<i>Kęstutis Žemaitis</i> . ŠUNSKŲ PARAPIJOS ISTORINĖ RAIDA IKI II PASAULINIO KARO PRADŽIOS	61
(The History of Sunskai Parish before the Beginning of World War II)	67
<i>Elena Būgaitė</i> . FILOSOFINIAI KARLO RAHNERIO ŠALTINIAI – JOSEPH MARÉCHAL	69
(Karl Rahner’s philosophical Sources: Joseph Maréchal)	78
<i>Nijolė Liobikienė</i> . KATALIKIŠKŲJŲ ŠEIMOS CENTRŲ RAIDA LIETUVOJE	81
(Development of the Lithuanian Catholic Family Centres)	88
<i>Gražina Daunoravičienė</i> . MOTETAS – <i>CANTUS MEDIOCRIS</i> . LITURGINĖS IR KOMPOZICINĖS PARALELĖS	89
(Motet – <i>Cantus mediocris</i> : the liturgical and compositional analogue)	106
<i>Egidijus Mažintas</i> . LITHUANIAN CONSERVATOIRE IN THE BOSTON, USA, AND THE CONTRIBUTION OF ITS FOUNDER M. PETRAUSKAS TO THE MUSICAL PEDAGOGY OF EXODUS	107
(Lietuvių konservatorija Bostone, JAV, ir jos įkūrėjo M. Petrausko indėlis į egzodo muzikos pedagogiką)	114
<i>Jerzy Bagrowicz</i> . EDUKACJA RELIGIJNA W SPOŁECZEŃSTWIE PONOWOCZESNYM	117
(Religinio švietimo sąlygos postmodernioje visuomenėje)	132
<i>Thomas Buckley</i> . THE GREAT FEAR: THE DISAPPEARANCE OF CULTURE AND CULTURAL DIVERSITY	133
(Didžioji baimė: Kultūros išnykimas ir kultūrinė įvairovė)	137

<i>Krzysztof Burski</i> . DUCHOWOŚĆ I MEDIA – WZAJEMNE RELACJE	139
(Dvasingumo ir medių ryšys)	148
<i>Alec Charles</i> . SLAVOJ ZIZEK AND ALFRED HITCHCOCK: AN UNLIKELY ALLIANCE?	149
(Slavoj Zizek ir Alfred Hitchcock: neįtikėtina sąjunga?)	155
<i>Józef Dębiński</i> . KOŚCIÓŁ RZYMSKOKATOLICKI WOBEC DIALOGU LUDZI WIERZĄCYCH Z NIEWIERZĄCYMI U SCHYLKU XX WIEKU	157
(Romas Katalikų Bažnyčia ir tikinčiųjų bei netikinčiųjų dialogas baigiantis XX amžiui)	169
<i>Romualdas Dulskis</i> . ŽMOGAUS PAŠAUKIMAS STAČIATIKYBĖJE	171
(The Human Vocation in Orthodoxy)	179
<i>Lilija Gorbacevica</i> . THE QUESTION OF THE SENSE OF LIFE: HISTORY AND THE PRESENT	181
(Gyvenimo prasmės klausimas. Istorija ir dabartis)	189
<i>Wojciech Kalinowski</i> . PRIESTERSEELSORGE MORGEN	191
(Kunigų pastoracijos ateitis)	215
<i>Alfonsas Motuzas</i> . LATVIŲ IR LIETUVIŲ MALDININKŲ APEIGINĖS MUZIKOS KRYŽIŲ KALNE YPATUMAI	217
(Peculiarities of Sacred Music in the Worship ceremonies of Latvian and Lithuanian Pilgrim Groups on the Hill of Crosses).....	224
<i>Miroslaw Mróz</i> . TEOLOGIA I UNIWERSYTET. O ZADANIU TEOLOGII NA UNIWERSYTECIE W KONTEKŚCIE POSZUKIWANIA CNOTY W STUDIACH	227
(Teologija ir universitetas. Apie teologijos užduotį universitete – dorybės ieškojimas studijuojant)	240
<i>Marija Oniščik</i> . RATIONAL RECONSTRUCTION: AN APPROACH TO A HISTORY OF PHILOSOPHY	243
(Racionalioji rekonstrukcija. Požiūris į filosofijos istoriją)	250
 Recenzijos	
<i>Romualdas Dulskis</i> . TYROJO GROŽIO ŽAVESYS – MOTERIŠKŲJŲ PAŠAUKIMŲ ĮVAIROVĖ BAŽNYČIOS ISTORIJOJE	251
 Pro memoria	
NETEKOME DARBŠTAUS ETNOLOGO LKMA AKADEMIKO HABIL. DR. VACIO MILIAUS (1926–2005).....	253
 PRIEDAI	257

PRATARMĖ

1999 m. Katalikų teologijos fakultete Vytauto Didžiojo universitete buvo atkurtas žurnalas SOTER. Jame skelbiami ne tik teologijos, bet ir kitų mokslo šakų – filosofijos, istorijos, kultūros, literatūrologijos, švietimo, ugdymo, teisės – straipsniai, savo problematika susiję su religijos mokslu.

Šiame numeryje spausdinami įvairios tematikos straipsniai: bažnytinės teisės (H. Misztal, Ž. Kulpys, R. Rumšas, P. Smilgys), Bažnyčios socialinio mokymo (K. Kėvalas, N. Liobikienė), Bažnyčios istorijos (K. Žemaitis), filosofijos (E. Būgaitė), mu-

zikologijos (G. Daunoravičienė, E. Mažintas). Taip pat šiame numeryje publikuojami Tarpautinės mokslinės konferencijos „Naujoji Europa ir humanitariniai mokslai“ Teologijos ir filosofijos sekcijoje skaityti pranešimai (J. Bagrowicz, T. Buckley, K. Burski, A. Charles, J. Dębiński, R. Dulskis, L. Gorbacevica, W. Kalinowski, A. Motuzas, M. Mróz, M. Oniščik).

Redakcinės kolegijos pirmininkas
Prel. doc. dr. Vytautas Steponas
VAIČIŪNAS

FOREWORD

The publication of magazine SOTER was restarted in 1999 at the Faculty of Catholic Theology at the University Vytautas Magnus. The magazine contains articles on theology and other areas of human sciences related to religious problematic: philosophy, history, culture, literary theory, education, law, etc. The current number contains articles of various thematic: Church law (H. Misztal, Ž. Kulpys, R. Rumšas, P. Smilgys); social doctrine of the Church (K. Kėvalas, N. Liobikienė); Church history (K. Žemaitis);

philosophy (E. Būgaitė); musicology (G. Daunoravičienė, E. Mažintas). This issue also contains the articles, contributed for the International Scientific Conference "Humanities in New Europe", presented in the Section of Theology - Philosophy (J. Bagrowicz, T. Buckley, K. Burski, A. Charles, J. Dębiński, R. Dulskis, L. Gorbacevica, W. Kalinowski, A. Motuzas, M. Mróz, M. Oniščik).

Chairman of Editorial Board
Prel. Assoc. Prof. Dr. Vytautas Steponas
VAIČIŪNAS

VORWORT

Im Jahre 1999 wurde die Zeitschrift SOTER an der Fakultät der katholischen Theologie der Universität Vytautas Magnus wiedergegründet. Die Zeitschrift enthält Artikel nicht nur im Fachbereich Theologie, sondern auch andere mit Problematik von Religion verbundene Artikel folgender Wissenschaftsbereiche: Philosophie, Geschichte, Kultur, Literaturwissenschaft, Bildungswesen, Ausbildung und Recht u. a. Diese Nummer enthält Artikel verschiedener Themenbereiche: Kirchenrecht (H. Misztal, Ž. Kulpys, R. Rumšas, P. Smilgys); Soziallehre der Kirche (K. Kėvalas, N. Liobikienė); Kirchengenge-

schichte (K. Žemaitis); Philosophie (E. Būgaitė); Musikwissenschaft (G. Daunoravičienė, E. Mažintas). Diese Nummer enthält auch Material der Internationalen Konferenz "Humanistik im neuen Europa", Arbeitsgruppe für Theologie und Philosophie (J. Bagrowicz, T. Buckley, K. Burski, A. Charles, J. Dębiński, R. Dulskis, L. Gorbacevica, W. Kalinowski, A. Motuzas, M. Mróz, M. Oniščik).

Vorsitzender der Redaktionskollegium
Prälat Dr. Doz. Vytautas Steponas
VAIČIŪNAS

Lietuvos mokslo tarybos kolegijos
2000 m. vasario 23 d. Nutarimo Nr. V-3 priedas

LIETUVOS MOKSLO LEIDINIŲ, kuriuose publikuoti mokslo straipsniai pripažįstami suteikiant mokslo laipsnį, SPECIALIOJO SĄRAŠO SUDARYMO TAISYKLĖS

Lietuvos mokslo leidinių, kuriuose publikuoti mokslo straipsniai pripažįstami suteikiant mokslo laipsnį, specialusis sąrašas (toliau – Sąrašas), sudaromas sutinkamai su „Lietuvos Respublikos mokslo laipsnių ir pedagoginių mokslo vardų sistemos bendrųjų nuostatų“, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. lapkričio 13 d. nutarimu Nr. 1317, 59.1 punktu (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. balandžio 14 d. nutarimo Nr. 456 redakcija). Sąrašą tvirtina Mokslo ir studijų departamentas prie Švietimo ir mokslo ministerijos.

Šios taisyklės nustato reikalavimus į Sąrašą įrašomiems ir juose skelbiamiems mokslo straipsniams, taip pat Sąrašo sudarymo tvarką.

1. Reikalavimai į Sąrašą įrašomiems mokslo žurnalams

1.1. Leidinys turi būti apibrėžtos ir viešai paskelbtos mokslo tematikos.

1.2. Į leidinio redaktorių kolegiją turi įeiti ne mažiau kaip trijų Lietuvos mokslo ir studijų institucijų aktyvūs mokslininkai. Rekomenduojama, kad redaktorių kolegijoje būtų ir užsienio mokslininkų. Tais atvejais, kai dauguma leidinio straipsnių skelbiama užsienio kalbomis, redaktorių kolegijoje turi būti užsienio mokslininkų. Kiekviename leidinio numeryje skelbiami visų redaktorių vardai bei pavardės, jų atstovau-

jama institucija, mokslo kryptis. Kiekvienas redaktorių kolegijos narys turi aktyviai prisidėti prie leidinio rengimo – vadovauti kuriam nors leidinio barui, vertinti jame skelbiamus darbus ir pan.

1.3. Jeigu leidinyje publikuojami ne vien mokslo straipsniai, mokslinė leidinio dalis turi būti aiškiai atskirta nuo kitų dalių ir sudaryti ne mažiau kaip pusę kiekvieno leidinio numerio apimties.

1.4. Jeigu leidinys leidžiamas tik elektroniniu būdu (be poligrafinės versijos), jam taikomas dar vienas reikalavimas: turi būti garantuotas ilgalaikis visų leidinio numerių saugojimas neelektroninėje laikmenoje – pačioje redakcijoje, Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje ir Lietuvos mokslų akademijos bibliotekoje.

1.5. Periodinis leidinys turi išeiti reguliariai, ne rečiau kaip kartą per metus. Kiekviename periodinio leidinio numeryje (o kai leidinys išeina dažnai – ne rečiau kaip viename numeryje per ketvirtį) turi būti skelbiami reikalavimai pateikiamiems publikuoti darbams ir nurodoma leidinio svetainė internete, (ją arba bent interneto puslapį turi turėti kiekvienas į sąrašą įrašomas periodinis leidinys). Interneto svetainėje arba puslapyje turi būti išdėstyti reikalavimai leidinyje publikuoti pateikiamiems straipsniams, skelbiami keičiamųjų pastarųjų leidinio numerių turiniai, publikacijų santraukos, kita redakcijos informacija.

2. Reikalavimai leidinyje skelbiamiems mokslo straipsniams

2.1. Mokslo straipsnyje turi būti suformuluotas mokslinių tyrimų tikslas, aptartas nagrinėjamos problemos ištirtumo laipsnis, pateikti ir pagrįsti tyrimų rezultatai, padarytos išvados, nurodyta naudota literatūra.

2.2. Prie straipsnio lietuvių kalba turi būti ne trumpesnė kaip 600 spaudos ženklų santrauka bent viena iš pagrindinių pasaulio mokslo kalbų (anglų, prancūzų, rusų, vokiečių), prie straipsnio užsienio kalba – ne trumpesnės kaip 600 spaudos ženklų lietuviška santrauka.

2.3. Kiekvieną straipsnį turi vertinti ne mažiau kaip du redaktorių kolegijos paskirti recenzentai – aktyvūs mokslininkai, bent vienas iš recenzentų turi būti ne redaktorių kolegijos narys. Rekomenduojama, kad užsienio kalbomis skelbiamus straipsnius recenzuotų bent vienas mokslininkas iš ne autoriaus gyvenamosios valstybės. Recenzentų išvadas redakcija (leidėjas) saugo dvejus metus po to, kai straipsnis paskelbtas arba kai atsisakyta jį skelbti. Rekomenduojama, kad recenzentai būtų skiriami konfidencialiai.

2.4. Kiekvieno straipsnio metrikoje turi būti nurodyta, kada jis įteiktas redakcijai, kada visiškai parengtas publikuoti, institucija (-os), kuriai autorius (-iai) atstovauja, autorių adresai (ir elektroninio pašto), leidinio pavadinimas, eilės numeris, jo išleidimo metai.

3. Leidinio įrašymo į Sąrašą ir Sąrašo priežiūros tvarka

3.1. Periodiniai mokslo leidiniai į sąrašą įrašomi, jei išleistieji leidinio numeriai atitinka nustatytus reikalavimus.

3.2. Vienkartiniai mokslo leidiniai (proginiai, konferencijų darbų rinkiniai ir pan.) į sąrašą įrašomi tik tada, kai yra išleisti ir įvertinti. Leidėjas, argumentuotu raštu siūlydamas leidinį įvertinti ir įrašyti į Sąrašą, turi pateikti jo egzempliorių Lietuvos mokslo tarybai.

3.3. Mokslo leidinius įrašyti į Sąrašą Mokslo ir studijų departamentui prie Švietimo ir mokslo ministerijos teikia Lietuvos mokslo taryba, apibendrinusi Tarybos nuolatinių ekspertų komisijų išvadas, ar leidinys ir jo straipsniai atitinka nustatytus reikalavimus.

3.4. Lietuvos mokslo taryba reguliariai tikrina, ar įrašyti į Sąrašą leidiniai atitinka nustatytus reikalavimus. Prireikus tikrinti gali ir Mokslo ir studijų departamentas prie Švietimo ir mokslo ministerijos. Tikrinamųjų leidinių leidėjai ir redaktoriai Lietuvos mokslo tarybos ir Mokslo ir studijų departamento prie Švietimo ir mokslo ministerijos ekspertams privalo pateikti redaktorių kolegijos posėdžių protokolus, straipsnių recenzijas, kitą leidybos dokumentaciją. Nustačiusi, kad leidinys nebeatitinka jam keliamų reikalavimų, Lietuvos mokslo taryba leidinį iš Sąrašo siūlo išbraukti.

3.5. Mokslo ir studijų departamento prie Švietimo ir mokslo ministerijos direktoriaus įsakymai apie leidinių įrašymą ar jų išbraukimą iš Sąrašo skelbiami „Valstybės žiniuose“.

Tarybos pirmininkas
prof. habil dr. Kęstutis MAKARIŪNAS

Reikalavimai straipsniams

Publikavimui parengti straipsniai privalo turėti šiuos struktūrinius komponentus:

Anotacijos (lietuvių ir anglų kalba) ir pagrindinius žodžius (lietuvių ir anglų kalba), įvadą, kuriame suformuluota mokslinė problema, atskleistas jos aktualumas bei ištirtumas; apibrėžtą tyrimų objektą, dalyką, tikslą ir uždavinius, aprašytą tyrimo metodologiją ir metodus (jei tyrimas empirinio pobūdžio – suformuluotą hipotezę); tyrimo rezultatus ir jų išvadas, nuorodas, naudotų šaltinių ir literatūros sąrašą (literatūros sąrašė negalima pateikti tų darbų, kurie neanalizuojami straipsnyje), straipsnio turinio santrauką, parašytą viena iš užsienio kalbų (anglų, vokiečių, prancūzų); jei straipsnis parašytas užsienio kalba – santrauką lietuvių kalba.

Straipsnio medžiaga pateikiama šia tvarka:

- Autoriaus vardas, pavardė;
- Anotacija ir pagrindiniai žodžiai (lietuvių ir anglų kalba);
- Straipsnio pavadinimas;
- Įvadas;
- Tyrimų rezultatai;
- Išvados;
- Nuorodos;
- Šaltiniai ir literatūra;
- Santrauka užsienio kalba.
- Atskirai pateikiami šie duomenys:
 - apie autorių: vardas, pavardė, pedagoginis vardas ir mokslinis laipsnis, darbovietė, darbo arba namų adresas, įskaitant telefoną ir elektroninį paštą (pasirinktinai);
 - vieno mokslininko, atitinkamos mokslo srities specialisto recenzija; antrą recenzentą skiria žurnalo redaktorių kolegija;
 - straipsnio anotacijos lietuvių ir anglų kalba (iki 500 spaudos ženklų) bei originalo ir anglų kalba pagrindiniai straipsnio žodžiai, kurie autoriaus nuožiūra įtrauktini į kompiuterinių tinklų paieškos sistemas.

Reikalavimai:

– Žurnalo redkolegijai pateikiamas vienas straipsnio egzempliorius, parengtas kompiuteriu ir išspausdintas lazeriniu spausdintuvu ant vienos A4 formato popieriaus pusės, ir diskelis su straipsnio įrašu (PC Windows terpė, WinWord redaktorius).

– Straipsnius galima rašyti viena iš šešių kalbų: lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, italų, rusų ir lenkų. Lietuvių kalba parašyti straipsniai redaguojami.

– Straipsnių apimtis neribojama.

– Straipsniai turi būti renkami personaliniu kompiuteriu WinWord redaktoriumi, Times New Roman šriftu.

– Tekstas maketuojamas A4 formato popieriaus lape su tokiais paraštėmis: viršuje – 2 cm, apačioje – 1,5 cm, kairėje – 3 cm ir dešinėje – 1,5 cm.

– Pirmajame puslapyje pateikiama: straipsnio autoriaus (-ių) vardas mažosiomis raidėmis, pavardė – didžiosiomis raidėmis 13 punktu (pt) (lygiuojama prie dešinio krašto), straipsnio pavadinimas pateikiamas 16 pt Bold tipo mažosiomis raidėmis (centruojama).

– Tekstas spausdinamas 11 pt, 1 eilutės intervalu (Single) dviem kolonėlėmis. Pirmoji eilutė pastraipoje atitraukiama 4 mm.

– Įvado, skyrių, poskyrių pavadinimai straipsnyje spausdinami 15 pt Bold tipo (mažosiomis raidėmis). Lygiuojama prie kairiojo krašto.

– Įvade žodžiai *Tyrimo objektas*, *Tikslas*, *Uždaviniai*, *Metodai*, *Hipotezė* ar *Prielaida* rašomi išretintu šifru mažosiomis raidėmis.

– Nelietuviškos kilmės asmenvardžiai rašomi originalo kalba: pvz., *J. J. Rousseau*. Pirmą kartą minint asmenvardį rekomenduojama pateikti ir transkribuotą jo variantą.

– Vatikano dokumentų pavadinimai verčiami į lietuvių kalbą, skliausteliuose nurodomas originalus jų pavadinimas.

– Nuorodos pateikiamos darbo gale prieš Literatūros ir šaltinių sąrašą. Pavadinimas NUORODOS spausdinamas 14 pt. Bold tipo šriftu didžiosiomis raidėmis. Svarbiausi bibliografiniai cituotų knygų, straipsnių rinkinių ir žurnalų duomenys rašomi 10 pt šriftu tokia tvarka:

Autoriaus [autorių] pavardė (visa pavardė, pirmoji vardo raidė) [jeigu autoriai keli, pavardės viena nuo kitos atskiriamos kableliais]. Ši aprašo dalis rašoma *Italie* šriftu; po vardo raidės dedamas taškas. Antraštė rašoma tiesiu šriftu, po jos dedamas taškas, nurodoma išleidimo vieta (pavyzdžiui: Vilnius, Kretinga, Roma ir pan.),

dedamas taškas, nurodoma data, dedamas taškas, didžiosiomis raidėmis T arba D nurodomas tomas arba dalis, dedamas taškas, rašoma didžioji raidė P., nurodomi puslapiai, iš kurių citata paimta (Nuorodose puslapius nurodyti būtina). Pavyzdžiui: *Wolonczewskis M.* Žemajtiu Wiskupiste. Wilniuj. 1848. D. I. P. 37. Jeigu cituojamas ne lietuviškas šaltinis – tai leidinio rubrika bei puslapiai nurodomi originalo kalba. Pavyzdžiui: Mucha Kl. Kreuzweg unseres Herrn Jesus Christus in sieben ausgewählten Stationen // Ölbergandachten – Kreuzwege / Prälat Georg Schneider. München, 1988. S. 4–12 arba Sczaniecki P. Služba Boża w dawnej Polsce. Poznań. 1963. S. 21–22).

Jei knyga turi tik sudarytoją ar redaktorių, pirmiausia rašoma knygos antraštė, dedamas ženklas /, originalo rašyba nurodomas sudarytojas ar redaktorius (pirmoji vardo raidė ir visa pavardė), pvz., Lietuvos geografija / sud. M. Vabalas. Vilnius. 1948. D. I. P. 37–48.

Po citatų iš Bažnyčios dokumentų bei Katalikų Bažnyčios katekizmo vietoj puslapių pateikiami paragrafai, pvz., Katalikų Bažnyčios katekizmas. Kaunas. 1996. 1554.

Vatikano II Susirinkimo dokumentai nuorodose žymimi nurodant šaltinį, dedamas ženklas //, rašoma knygos antraštė, taškas, leidimo vieta, taškas, laikas, taškas, paragrafo numeris. Pavyzdžiui: Dogminė konstitucija apie Apieškimą „Dei Verbum“ // Vatikano II Susirinkimo nutarimai. Vilnius. 2001. 148–149. Enciklikos ar popiežiškųjų komisijų instrukcijos pateikiamos jas išskiriant į kabutėmis. Pavyzdžiui: *Jonas Paulius II.* Apaštališkasis paraginimas „Evangelii nuntian-di“. Kaunas. 1999.

Citatos iš straipsnių rinkinio, žurnalo ar laikraščio pateikiamos, nurodant autoriaus [autorių] pavardę (visa pavardė, pirmoji vardo raidė) [jeigu autoriai keli, pavardės viena nuo kitos atskiriamos kableliais]. Ši aprašo dalis rašoma *Italic* šriftu; po vardo raidės dedamas taškas, tiesiu šriftu – straipsnio pavadinimas, dedamas ženklas //, po kurio rašomas rinkinio ar leidinio pavadinimas, po rinkinio ar leidinio pavadinimo dedamas taškas, nurodoma išleidimo vieta, leidykla, rašomas taškas, išleidimo data, – taškas, numeris, taškas, puslapis, iš kurio citata paimta, pvz.: *Genutis A.* Tarnaujančios kunigystės samprata Vatikano II Susirinkimo dokumentuose //

SOTER. Kaunas. Vytauto Didžiojo universiteto leidykla. 2001. Nr. 5(33). P. 2–12. Straipsnių rinkinio, žurnalo ar laikraščio pavadinimai paprastai rašomi be kabučių.

Jeigu nurodomas internete esantis ar periodinio leidinio straipsnis, kuo tiksliau laikomasi atitinkamo teksto nurodymo taisyklių: teksto autoriaus ar autorių pavardės (jei yra), vardų pirmosios raidės, po jų rašomas taškas, teksto pavadinimas, po teksto pavadinimo rašomi: kablelis, data, kablelis, puslapiai (jei reikia), dedamas ženklas //, visas interneto adresas, kablelis, šaltinio suradimo internete data (labai pageidautina), pvz.: LR energetikos įstatymas, 1995 03 28, Nr. 1–828, 1–3 str. // www.lrs.lt. 1998 10 12; The Federal Arbitration Act, US Code, Title 9 // www.internationalADR.com. 2002 01 04.

Nuorodose pirmiausia mažosiomis raidėmis rašoma straipsnio autoriaus vardo raidė ir pavardė (*italic*) ir t. t.; pvz.:

NUORODOS

1. *Matulaitis J.* Užrašai. Vilnius: Aidai. 1938. P. 8
2. *Kviklys B.* Lietuvos bažnyčios. Chicago. 1987. T. 6. P. 513–514.
3. *Motuzas A.* „Švč. M. Marijos Valandų„ giesmių lietuviškoji kilmė // LKMA Metraštis. Vilnius. 2001. T. 18. P. 316–345.
4. *Vasiliauskas J.* Pedagoginė praktika – mokytojų rengimo sritis // Švietimo reforma ir mokytojų rengimas: konferencijos tezės. Vilnius: VPU. 1994. P. 31–32.

Išsami nuoroda pateikiama knyga ar straipsnį paminėjus pirmą kartą. Toliau Nuorodose ją galima trumpinti: autoriaus pavardė, kablelis, toliau tiesiu šriftu rašomas tekstas „Ten pat“, taškas, tomas/dalis/numeris, taškas, puslapis. Nuorodos numeruojamos eilės tvarka, pvz.:

¹ *Wolonczewskis M.* Žemajtiu Wiskupiste. Wilniuj. 1848. D. I. P. 37.

² *Wolonczewskis.* Ten pat. D. I. P. 37–38.

³ *Vaišnora J.* Marijos garbinimas Lietuvoje. Roma. 1958. P. 375.

⁴ *Wolonczewskis.* Ten pat. D. I. P. 39.

⁵ Ten pat.

Cituojant užsienio autorius, kai verčiama iš kitos kalbos, svarbu neiškraipyti autoriaus minčių, todėl tikslinga nurodyti vertimo autorių, pvz.: (išversta mano – A. M. [vardo, pavardės raidės])

arba (iš anglų kalbos vertė A. K. [vardo, pavardės raidės]).

Po nuorodų pateikiamas Literatūros ir šaltinių sąrašas originalo rašyba, 10 pt šriftu ir numeruojamas abėcėlės tvarka, pirmiau lotyniškais, po to – rusiškais rašmenimis, nurodant autorių, antraštę, išleidimo vietą (leidyklą), datą, dedamas taškas, didžiosiomis raidėmis T arba D nurodomas tomas arba dalis ir t. t. Literatūra ir šaltiniai rašomas 14 pt Bold tipo šriftu didžiosiomis raidėmis, pvz.:

LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

Boruta J. Kunigo Ambraziejaus Jakavonio žūties 50-osios metinės // *Voruta.* 1993. Gegužės 27 – birželio 10 d.

Motuzas A. Lietuvos Kalvarijų Kryžiaus kelių istorija, apeiginiai papročiai ir muzika. Kaunas. 2003.

Ulčinėaitė E. Vilniaus akademijos teisės profesūra // *Mokslas ir gyvenimas.* Vilnius. 1978. Nr. 5. P. 16–25.

Po Literatūros ir šaltinių sąrašo mažosiomis 10 pt Bold tipo raidėmis rašomi spausdinti rekomendavusių asmenų vardai ir pavardės, nurodomi pedagoginiai jų vardai bei moksliniai laipsniai.

Pabaigoje spausdinama Santrauka. Jos apimtis – 1–1,5 puslapio. Jeigu straipsnis parašytas lietuvių kalba, santrauka rašoma anglų, vokiečių, prancūzų, italų, rusų arba lenkų kalbomis; šiomis kalbomis parašyto straipsnio santrauka rašoma lietuvių kalba.

Pirmiausia mažosiomis 10 pt Bold tipo raidėmis rašomas straipsnio autoriaus vardas, pavardė – didžiosiomis 10 pt Bold tipo raidėmis. Vienos eilutės intervalu didžiosiomis 14 pt Bold tipo raidėmis – straipsnio pavadinimas. Vienos eilutės intervalu – Santrauka arba Summary – mažosiomis retintomis raidėmis 10 pt. Lygiuojama prie kairiojo krašto. Atskirti 1 eilutės intervalu. Santraukos tekstas rašomas 10 pt.

Straipsnių puslapiai numeruojami spausdiname tekste paprastu pieštuku apatiniame dešiniajame kampe.

Articles requirements

Articles prepared for publishing must have the following structural components: annotations (in Lithuanian and English) and main words (in Lithuanian and English), introduction where the scientific problem is formulated, its relevance and examination revealed; well-defined research object, subject, aim and tasks, described methodology and methods of the research (if the research is of empiric nature, it must have a well-formulated hypothesis); results of the research and their conclusions, references, list of sources and literature used (it is not allowed to provide the works that are not analysed in the article), plot summary of the article written in one of foreign languages (English, German or French); if the article is written in foreign language it must contain the summary in Lithuanian.

Structure of the article in a particular order:

- Author's name and last name;
- Annotation and keywords (in Lithuanian and English);
- Title of the article;
- Preface;
- Research results;
- Inference;
- References;
- Sourcebooks and literature;
- Summary in foreign language.

Items presented separate from the article:

- About the author: name, last name, pedagogical and scientific degree, the name of the institution where he/she works, workplace or home address; an electronic mail address or a phone number must be included as well;
- Scientific review written by the expert of a

certain subject; second review will be given by the editorial staff;

- Annotations in Lithuanian and English (up to 500 characters); key words (in English and source language) at the discretion of the author might be included in web search system.

Requirements:

- One copy of the article is presented for the editorial staff of the magazine. The copy must be prepared by computer and printed using laser printer on just one side of A4 paper size. The stuff also must get the disk with the digital copy of the article (done in PC Windows and using Win Word).

- Articles may be written in one of seven languages: Lithuanian, English, German, French, Italian, Russian or Polish. Articles written in Lithuanian will be edited.

- The size of the article is not limited.

- The articles must be typed using personal computer, Win Word word processors and Times New Roman font.

- The text is edited in A4 size paper with the following margins: top – 2 cm., bottom – 1,5 cm., left – 3 cm. and right – 1,5 cm.

- The first page must contain: the name of the author(s) in lowercase, the surname must be in uppercase using font of 13 pt. size (right aligned), the name of the article is provided using font of 16 pt. size in lowercase (centre aligned).

- The text is typed using font of 11 pt. size, single line spacing in two columns. The first line of the paragraph is 4 mm. away from the side.

- Titles of introduction, chapters and sub-chapters are typed using 15 pt. bold font size (lowercase). They are left aligned.

- In introduction, words like the object of the research, aim, tasks, methods, hypothesis or assumption are written using expanded font spacing.

- Surnames of non-Lithuanian origin are provided in original, e.g. *J. J. Rousseau*.

- The names of Vatican documents are provided in original.

- References are provided at the end of the paper before the list of sources and literature. The title REFERENCES is typed in 14 pt. bold font size in uppercase. The main biographical data of the cited books, collections of articles and magazines are written using 10 pt. font size

in the following order:

Surname of the author [authors] (the whole surname, its initial letter) [if there are several authors, surnames are separated by commas]. This part of the schedule is written in italics, the full stop follows the initial of the name. Headline is typed using normal font with the full stop following it and it is necessary to provide the place of publishing (e.g.: Vilnius, Kretinga, Rome etc.). After that, it is necessary to put a full stop and provide the date of publishing and put a full stop again. Volume or part is indicated by capital letters Vol. or P. followed by a full stop. Then, capital letter S is written in order to indicate pages where citation was taken from (it is necessary to indicate the pages in the references) e.g.: *Wolonczewskis M.* □ emajtiu Wiskupiste. Wilniuj. 1848. Vol. I. S. 37. If the source of citation is of non-Lithuanian origin then heading and pages of a publication are indicated in original language e. g.: Mucha Kl. Kreuzweg unseres Herrn Jesus Christus in sieben ausgewählten Stationen // Ölbergandachten – Kreuzwege / Prälat Georg Schneider. München. 1988. S. 4–12 arba Sczaniecki P. Sluæba Boæa w dawnej Polsce. Poznañ. 1963. S. 21–22).

If a book has only a compiler or editor, the headline of the book comes first and then punctuation mark / is placed. After that, a compiler or editor is indicated in original spelling (initial letter of a name and the whole surname), e. g.: Lietuvos geografija / sud. M. Vabalas. Vilnius. 1948. Vol. I. S. 37–48.

Paragraphs are provided instead of pages after the citation of church documents and Christian Church Catechism, e.g.: Katalikų Bažnyčios katekizmas. Kaunas. 1996. 1554.

Documents of Council of Vatican II are indicated in references by providing a source, which is followed by // mark. After that, the headline of a book is written and full stop is placed, which is followed by the place of publication and again the full stop. Then, the time of publication is written and the full stop is placed, at the very end the number of paragraph is indicated, e.g. Dogminė konstitucija apie Bažnyčią „Lumen gentium“ // Vatikano II Susirinkimo nutarimai. Vilnius. 2001. 148–149. Encyclicals or instructions of the Pope's committees are provided by indicating them by inverted com-

mas, eg.: *Jonas Paulius II*. Apaštališkasis paraginimas „Evangelii nuntiandi“. Kaunas. 2002.

Citations from collection of articles, magazine or newspaper are provided by indicating the surname of their author [authors] (the whole surname and the initial letter of a name) [if there are several authors, then the surnames are separated by commas]. This part of the schedule is typed in Italics; a full stop is placed after the initial letter of a name. After that, the title of an article is written using normal font. The title is followed by the // mark which precedes the title of a collection or publication and a full stop is placed. Then, the place of publication and publishing house is indicated, which are followed by a full stop and the date of publication with a full stop. After that, the number, full stop and the page of the citation are written, e. g.: *Genu-tis A.* Tarnaujančios kunigystės samprata Vatikano II Susirinkimo dokumentuose // SOTER. Kaunas. Vytauto Didžiojo universiteto leidykla. 2001. N. 5 (33). S. 2–12. Titles of articles collection, magazine or newspaper are usually written without inverted commas.

If an article taken from the Internet or periodic publication, it is necessary to keep to the requirements of text indication as strict as possible. First, the surnames of the author or authors are indicated (if present) that are followed by the initial letters of their names and a full stop is placed. Then, the title of the text is written, which is followed by: comma, date, comma, pages (if necessary), // mark, the whole Internet address, comma and the date when the source was found (very desired), e. g.: LR energetikos įstatymas, 1995 03 28, Nr. 1–828, 1–3 str. // www.lrs.lt. 1998 10 12; The Federal Arbitration Act, US Code, Title 9 // www.international-ADR.com. 2002 01 04.

The initial letter of the article author and the whole surname (in Italics), etc. are written in the references using lowercase, e. g.:

REFERENCES

1. *Matulaitis J.* Užrašai. Vilnius: Aidai. 1998. S. 8
2. *Kviklys B.* Lietuvos bažnyčios. Chicago. 1987. P. 6. S. 513–514.
3. *Motuzas A.* „Švč. M. Marijos Valandų“ giesmių lietuviškoji kilmė // LKMA Metraštis. Vilnius. 2001. Vol. 18. P. 316–345.
4. *Vasiliauskas J.* Pedagoginė praktika – mokytojų rengimo sritis // Švietimo reforma ir mokytojų rengimas: konferencijos tezės. Vilnius: VPU. 1994. P. 31–32.

A full reference is provided when a book or an article is mentioned for the first time. Later, it can be shortened in the references in the following way: surname of the author, comma, the text ‘ibid.’ Is written using normal font, full stop, volume / part / number, full stop and page. References are numbered in turn, e. g.:

- 1 *Wolonczewskis M.* Žemajtiu Wiskupiste. Wilniuj. 1848. P. I. S. 37.
- 2 *Wolonczewskis.* Ibid. P. I. S. 37–38.
- 3 *Vaišnora J.* Marijos garbinimas Lietuvoje. Roma. 1958. S. 375.
- 4 *Wolonczewskis.* Ibid. P. I. S. 39.5.
- 5 Ibid.

When a foreign author is cited by providing a translation it is necessary not to distort author’s minds. Therefore, it is purposeful to provide the author of translation, e. g.: (my translation – A. M. [letters of the name and surname]) or (A. K. translation from English [letters of the name and surname]).

After the references, the list of sources and literature is provided in original language using 10 pt. font size and numerated according the alphabet. Sources of Latin letters go first later, sources of Russian letters. It is necessary to provide the author, title, place of publication (publishing house), date, full stop, volume or part is indicated by capital letters Vol. or P., etc. The title Literature and Sources is written using 14 pt. bold font size in capital letters, e.g.:

LITERATURE AND SOURCES

- Boruta J.* Kunigo Ambraziejaus Jakavonio žūtis 50-osios metinės // Voruta. 1993. Gegužės 27 – birželio 10 d.
- Motuzas A.* Lietuvos Kalvarijų Kryžiaus kelių istorija, apeiginiai papročiai ir muzika. Kaunas. 2003.
- Ulčinaičė E.* Vilniaus akademijos teisės profesūra // Mokslas ir gyvenimas. Vilnius. 1978. N. 5. S. 16–25.

Names and surnames of people that recommended publishing the article are written after the list of literature and sources in lowercase using 10 pt. bold font size. Their pedagogical and scientific degrees.

At the end summary of 1–1,5 pages is published. If an article is written in Lithuanian, the summary must be written in one of the following languages: English, German, French, Italian, Russian or Polish. If an article is written in one of above mentioned languages the summary must be in Lithuanian. First, the name of the author is

written using 10 pt. bold font size in lowercase, while the surname is written in uppercase using 10 pt. bold font size. The title of an article is written in uppercase using single line spacing and 14 pt. bold font size. Title Summary is written using single line spacing and 10 pt. extended spacing font size in lowercase. The title is left aligned and separated by single line interval. The text of the summary is written using 10 pt. font size.

Page numbers of the articles are numerated in published text using ordinary pencil in bottom right corner.

SOTER
VDU leidinys
2005. 16 (44)

Redagavo Asta PETRAITYTĖ
Maketavo Rasa ŠVOBAITĖ

Pasirašyta spausdinti 2005 12 12 . Užsakymas 119 Tiražas 250 egz.
Išleido: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla,
Laisvės al. 53, 44309 Kaunas. SL 1557
Redakcijos adresas: Gimnazijos g. 7, 44260 Kaunas. Tel. (37) 205489
Sutartinė kaina